DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2021/338,

16. veebruar 2021,

millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL seoses teabele esitatavate nõuete, tootejuhtimise ja positsioonipiirangutega ning direktiive 2013/36/EL ja (EL) 2019/878 seoses nende kohaldamisega investeerimisühingute suhtes, et aidata kaasa COVID-19 kriisist taastumisele

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 53 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ([1])

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([2])

ning arvestades järgmist:

(1) COVID-19 pandeemial on liikmesriikides inimestele, äriühingutele, tervishoiusüsteemidele, majandusele ja finantssüsteemidele ränk mõju. Oma 27. mai 2020. aasta teatises „Euroopa võimalus: parandame vead ja teeme ettevalmistusi järgmise põlvkonna jaoks“ rõhutas komisjon, et likviidsus ja juurdepääs rahastusele on jätkuvalt probleemiks. Seetõttu on väga tähtis aidata kaasa COVID-19 pandeemia põhjustatud suurest majandussõkist taastumisele, tehes liidu kehtivates finantsteenuste valdkonna õigusaktides piiratud sihtotstarbelisi muudatusi. Muudatuste üldine eesmärk peaks seega olema tarbetu bürokraatia kaotamine ja hoolikalt kavandatud meetmete võtmine, mis võiksid tulemuslikult leevendada majanduse ebastabiilsust. Vältida tuleks muudatusi, mis sektori halduskoormust suurendavad, ja keerukad seadusandlikud küsimused tuleks jätta lahendamiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL ([3]) kavandatud läbivaatamise käigus. Need muudatused moodustavad meetmepaketi ja võetakse vastu nimetusega „Kapitaliturgude taastepakett“.

(2) Direktiiv 2014/65/EL võeti vastu 2014. aastal vastuseks 2007. ja 2008. aasta finantskriisile. Nimetatud direktiiv on liidu finantssüsteemi oluliselt tugevdanud ja taganud kõikjal liidus heal tasemel investorite kaitse. Kaaluda võiks regulatiivse keerukuse ja investeerimisühingute vastavuskulude vähendamist ning konkurentsimoonutuste kaotamist, tingimusel et samal ajal võetakse piisavalt arvesse investorite kaitset.

(3) Investorite kaitsmiseks kehtestatud nõuete puhul ei ole direktiiviga 2014/65/EL täielikult saavutatud eesmärki võtta meetmeid nii, et arvestataks piisavalt iga investorite kategooria eripäraga, st jaeklientide, kutseliste klientide ja võrdsete vastaspoolte eripäraga. Mõni neist nõuetest ei ole alati investorite kaitset suurendanud, vaid vahel hoopis takistanud investeerimisotsuste sujuvat täitmist. Seetõttu tuleks teatavaid direktiivis 2014/65/EL sätestatud nõudeid muuta, et lihtsustada investeerimisteenuste osutamist ja investeerimist, kusjuures need muudatused tuleks teha tasakaalustatud viisil, mis täielikult kaitseb investoreid.

([1]) ELT C 10, 11.1.2021, lk 30.

([2]) Euroopa Parlamendi 11. veebruari 2021. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 15. veebruari 2021. aasta otsus.

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

(4) Võlakirjade emiteerimine on kapitali kaasamiseks ja COVID-19 kriisist ülesaamiseks väga oluline. Tootejuhtimisnõuded võivad takistada võlakirjade müüki. Võlakirju, millel ei ole muid tuletisinstrumendi tunnuseid kui varasema lunastamise klausel, peetakse tavaliselt turvalisteks lihttoodeteks, mis sobivad jaeklientidele. Kui võlakiri, millel ei ole muid tuletisinstrumendi tunnuseid kui varasema lunastamise klausel, lunastatakse enne tähtaega, kaitsevad varasema lunastamise klauslid investoreid kahjumi eest, sest tagavad investoritele sellise summa tasumise, mis võrdub järelejäänud kupongimaksete nüüdispuhasväärtuse summa ja võlakirja põhisummaga, mille nad oleksid saanud, kui võlakirja ei oleks tagasi ostetud. Seetõttu ei tohiks tootejuhtimisnõudeid enam kohaldada võlakirjade suhtes, millel ei ole muid tuletisinstrumendi tunnuseid kui varasema lunastamise klausel. Lisaks loetakse, et võrdsetel vastaspooltel on piisavad teadmised finantsinstrumentide kohta. Seepärast on põhjendatud võrdsete vastaspoolte vabastamine tootejuhtimisnõuetest, mida kohaldatakse üksnes nende turustatavate või levitatavate finantsinstrumentide suhtes.

(5) Nii Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1095/2010 ([4]) asutatud Euroopa Järelevalveasutuse (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve) (edaspidi „Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve“) kutse esitada tõendeid direktiivi 2014/65/EL kohaste hüvede ning kulude ja tasude avalikustamise nõuete mõju kohta kui ka komisjoni korraldatud avalik konsultatsioon andsid mõlemad kinnituse, et kutselised kliendid ega võrdsed vastaspooled ei vaja kohustuslikku standardset kuluteavet, sest saavad vajaliku teabe teenuseosutajaga läbirääkimisi pidades. Kutselistele klientidele ja võrdsetele vastaspooltele antav teave on kohandatud nende vajadustele ja sageli üksikasjalikum. Kutselistele klientidele ja võrdsetele vastaspooltele osutatavad teenused peaksid seega olema kulude ja tasude avaldamise nõuete kohaldamisalast väljas, välja arvatud investeerimisnõustamise ja portfelli valitsemise teenuste korral, sest investeerimisnõustamise või portfelli valitsemise teenuse kasutamisel ei pruugi kutselistel klientidel olla piisavalt oskusi ega teavet, et need teenused võiksid jääda nende nõuete kohaldamisalast välja.

(6) Kestva ärisuhte puhul peavad investeerimisühingud praegu tegema teatud portfellitegevuste kohta kulude-tulude analüüsi, kui on kavas finantsinstrumendi vahetus. Selleks peavad investeerimisühingud küsima klientidelt vajalikku teavet ja suutma tõendada, et vahetuse tulu on kuludest suurem. Kuna kutseliste klientide jaoks, kes kalduvad sageli finantsinstrumente vahetama, on see kord liiga koormav, tuleks neile osutatavad teenused sellest nõudest vabastada. Kutselised kliendid säilitaksid siiski võimaluse selle korra kasuks otsustada. Kuna aga jaekliendid peavad olema väga hästi kaitstud, peaks see erand piirduma vaid kutselistele klientidele osutatavate teenustega.

(7) Kliendid, kellel on investeerimisühinguga kestev ärisuhe, saavad kohustuslikke teenusaruandeid kas perioodiliselt või teatavate asjaolude korral. Investeerimisühingud, nende kutselised kliendid ega ka võrdsed vastaspooled ei pea selliseid aruandeid kasulikuks. Eriti kasutuks on need osutunud väga volatiilsetel turgudel tegutsevate kutseliste klientide ja võrdsete vastaspoolte jaoks, sest sellisel juhul saadetakse aruandeid väga sageli ja palju. Kutselised kliendid ja võrdsed vastaspooled sageli ei loegi neid või otsustavad pikaajalise investeerimise strateegia asemel kiirete investeerimisotsuste kasuks. Niisiis ei peaks võrdsed vastaspooled kohustuslikke teenusaruandeid enam saama. Ka kutselised kliendid ei peaks neid aruandeid enam saama, neil peaks aga olema võimalus otsustada nende saamise kasuks.

(8) Vahetult COVID-19 pandeemia järgses olukorras vajavad emitendid, eelkõige väikese või keskmise turukapitalisatsiooniga äriühingud, tugeva kapitalituru toetust. Väikese ja keskmise turukapitalisatsiooniga emitentide kohta analüüside koostamine on oluline, et aidata emitentidel investoritega ühendust võtta. Analüüsid suurendavad emitentide nähtavust ja tagavad seega piisava investeeringute ja likviidsuse taseme. Investeerimisühingutel tuleks lubada analüüside koostamise ja korralduste täitmise teenuse eest ühiselt maksta, kui teatavad tingimused on täidetud. Üks tingimus peaks olema, et analüüse tehakse emitentide kohta, kelle turukapitalisatsioon ei ületanud aastalõpunoteeringute kohaselt viimase36 kuu jooksul enne analüüsi koostamist 1 miljardit eurot. Kõnealust turukapitalisatsiooniga seonduvat tingimust tuleks tõlgendada nii, et see hõlmab nii börsil noteeritud kui ka noteerimata äriühinguid, tingimusel et viimaste puhul ei ületanud omakapitali bilansikirje 1 miljardi euro künnist.

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

Samuti tuleks märkida, et hiljuti börsil noteeritud äriühingud ja noteerimata äriühingud, mis on asutatud vähem kui 36 kuud tagasi, kuuluvad kohaldamisalasse, kui nad suudavad tõendada, et nende turukapitalisatsioon ei ületanud 1 miljardi euro künnist, lähtudes nende noteerimise järgsetest aastalõpunoteeringutest või omavahenditest majandusaastatel, mil nad ei ole või mil nad ei olnud noteeritud. Tagamaks, et äsja asutatud äriühingud, mis on tegutsenud vähem kui 12 kuud, saaksid vabastusest võrdselt kasu, piisab sellest, et nad ei ole asutamise kuupäevast alates ületanud 1 miljardi euro künnist.

(9) Direktiiviga 2014/65/EL kehtestati kauplemiskohtade, süsteemsete täitjate ja muude täitmiskohtade jaoks nõue esitada aruandeid tehingukorralduste kliendile kõige soodsamatel tingimustel täitmise kohta. Tulemuseks on tehnilised aruanded, mis sisaldavad palju põhjalikku kvantitatiivset teavet täitmiskoha, finantsinstrumendi, hinna, kulude ja täitmise tõenäosuse kohta. Neid loetakse harva, mida tõendab see, et aruandeid on kauplemiskohtade, süsteemsete täitjate ja muude täitmiskohtade veebisaitidel väga vähe vaadatud. Kuna aruannetes esitatud andmed ei aita investoritel ega muudel kasutajatel asjalikke võrdlusi teha, tuleks nende avaldamine ajutiselt peatada.

(10) Et investeerimisühingute ja nende klientide vahelist suhtlust ja seega investeerimist tervikuna lihtsustada, ei tuleks investeerimisteavet enam esitada paberil, vaid vaikevalikuna elektrooniliselt. Jaeklientidel peaks aga olema võimalus nõuda seda teavet paberil.

(11) Direktiivi 2014/65/EL kohaselt saavad turuosalised, kes kauplevad kutseliselt kaubatuletisinstrumentide, lubatud heitkoguste väärtpaberite või nende tuletisinstrumentidega, kasutada erandit investeerimisühingu tegevusloa saamise nõudest, kui selline kauplemine on nende põhitegevuse suhtes kõrvaltegevus. Praegu peavad kõrvaltegevuse erandit taotlevad isikud igal aastal pädevat asutust teavitama, et nad seda erandit kasutavad, ja esitama kahe kvantitatiivse kõrvaltegevuse testi jaoks vajaliku teabe. Esimeses testis võrreldakse üksuse spekulatiivse kauplemise mahtu kogu kauplemismahuga liidus varaklassiti. Teises testis võrreldakse üksuse spekulatiivse kauplemise mahtu (kõik varaklassid koos) kogu tema finantsinstrumentidega kauplemise mahuga kontserni tasandil. Teisel testil on ka alternatiiv, milles võrreldakse spekulatiivse kauplemise jaoks kasutatud kapitali hinnangulist suurust selle kapitali suurusega, mida kasutatakse kontserni tasandil põhitegevuseks. Et kindlaks teha, millal peetakse tegevust kõrvaltegevuseks, peaks pädevatel asutustel olema võimalik selgelt kindlaks määratud tingimustel toetuda kvantitatiivse ja kvalitatiivse teabe kombinatsioonile. Komisjonil peaks olema õigus anda suuniseid asjaolude kohta, mille korral riiklikud asutused võivad kohaldada kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid lävekriteeriume kombineerivat lähenemisviisi ning töötada kriteeriumide kohta välja delegeeritud õigusakt. Kõrvaltegevuse erandit on õigus saada isikutel (sh turutegijatel), kes kauplevad oma arvel või osutavad oma põhitegevusala klientidele või tarnijatele investeerimisteenuseid, mis on seotud kaubatuletisinstrumentide, lubatud heitkoguste väärtpaberite või nende tuletisinstrumentidega, oma arvel kauplemata. Erandit peaks saama kasutada kõigil neil juhtudel eraldi ja koos, kui tegu on kontserni tasandil kõrvaltegevusega. Kõrvaltegevuse erandit ei tohiks saada isikud, kes kasutavad algoritmipõhist välkkauplemist või kuuluvad kontserni, mille põhitegevus on investeerimis- või pangandusteenuste osutamine, või kes tegutsevad kaubatuletisinstrumentide turutegijana.

(12) Praegu peavad pädevad asutused seadma kauplemiskohtades kaubeldavate kaubatuletisinstrumentide ja majanduslikult samaväärsete börsiväliste lepingute netopositsiooni suuruse piirangud ja neid kohaldama. Kuna positsioonipiirangute kord on osutunud uute kaubaturgude arenguks ebasoodsaks, tuleks tekkivad kaubaturud positsioonipiirangu korra kohaldamisalast välja jätta. Selle asemel tuleks positsioonipiiranguid kohaldada vaid kriitilise tähtsusega või oluliseks peetavatele kaubatuletisinstrumentidele, millega kaubeldakse kauplemiskohtades, ning nendega majanduslikult samaväärsetele börsivälistele lepingutele. Kriitilise tähtsusega või olulised tuletisinstrumendid on kaubatuletisinstrumendid, mille avatud kogupositsioon on aastas vähemalt 300 000 partiid. Kuna põllumajandustoore on kodanikele kriitilise tähtsusega, jäävad positsioonipiirangud kehtima põllumajandustoorme tuletisinstrumentidele ja majanduslikult samaväärsetele börsivälistele lepingutele.

(13) Direktiiviga 2014/65/EL ei lubata riskimaanduserandeid ühelegi finantsettevõtjale. Mitu peamiselt finantssektori välise äriga tegelevat kontserni, kes asutasid oma kauplemistegevuse jaoks finantsettevõtte, leidsid end olukorrast, kus see finantsettevõte ei saanud teha kontserni eest kogu kauplemist, sest finantsettevõtjad riskimaanduserandit kasutada ei saa. Seetõttu tuleks finantsettevõtjatele kehtestada kitsalt piiritletud riskimaanduserand. Seda peaks olema võimalik kasutada siis, kui peamiselt finantssektori välise äriga tegelevas kontsernis registreeritakse üks isik investeerimisühinguna, kes kaupleb kogu kontserni nimel. Et riskimaanduserand piirduks nende finantsettevõtjatega, kes kauplevad peamiselt finantssektori välise äriga tegelevas kontsernis finantssektoriväliste üksuste nimel, tuleks erandit kohaldada ainult sellise finantsettevõtja nende positsioonide suhtes, mis on objektiivselt mõõdetavalt käsitletavad kontserni finantssektoriväliste üksuste äritegevusega seotud riskide maandamisena.

(14) Ka likviidsete lepingute puhul tegutseb tavaliselt vaid mõni turuosaline kaubaturutegijana. Kui need turuosalised peavad kohaldama positsioonipiiranguid, ei saa nad olla sama tulemuslikud kui turutegijad. Sellepärast tuleks finantssektorisiseste ja -väliste vastaspoolte jaoks kehtestada erand positsioonipiirangu korrast sellistest tehingutest tulenevatele positsioonidele, mis tehti likviidsuse tagamise nõude täitmiseks.

(15) Positsioonipiirangu korra muudatuste eesmärk on toetada uute energialepingute väljatöötamist, mitte leevendada põllumajandustoorme tuletisinstrumentide korda.

(16) Praeguses positsioonipiirangu korras ei arvestata ka väärtpaberistatud tuletisinstrumentide ainulaadsusega. Väärtpaberistatud tuletisinstrumendid on vabalt võõrandatavad väärtpaberid direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punkti 44 alapunkti c tähenduses. Väärtpaberistatud tuletisinstrumentide turgu iseloomustab suur hulk eri emissioone, millest igaüks on väärtpaberite keskdepositooriumis registreeritud teatava suurusega, ning mis tahes võimalik suurenemine toimub asjaomase pädeva asutuse poolt nõuetekohaselt heaks kiidetud erimenetluse kohaselt. See on vastuolus kaubatuletisinstrumentide lepingutega, mille puhul avatud kogupositsiooni summa ja seega positsiooni suurus võib olla piiramatu. Emiteerimise ajal kuulub emitendile või emissiooni turustamise eest vastutavale vahendajale 100 % emissioonist, mis seab kahtluse alla positsioonipiirangute korra kohaldamise. Lisaks kuulub enamik väärtpaberistatud tuletisinstrumente lõpuks suurele hulgale jaeinvestoritele, mis ei tekita samasugust turgu valitseva seisundi kuritarvitamise riski ega nõuetekohaste hinnakujundus- ja arveldustingimustega seotud riski nagu kaubatuletisinstrumentide lepingute puhul. Ka ei kohaldata väärtpaberistatud tuletisinstrumentide suhtes hetkekuu ja muude kuude mõistet, mille suhtes tuleb direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõike 3 kohaselt seada positsioonipiirangud. Seetõttu tuleks väärtpaberistatud tuletisinstrumendid positsioonipiirangute ja aruandlusnõuete kohaldamisest välja jätta.

(17) Direktiivi 2014/65/EL jõustumisest saati ei ole tuvastatud ühtegi sama kaubatuletislepingut. Direktiivis määratletud sama kaubatuletislepingu mõiste tõttu on teiste kuude positsioonipiirangu määramise arvutusmeetod kahjulik vähemlikviidse turu kauplemiskohale, kui kauplemiskohad konkureerivad kaubatuletisinstrumentide pärast, millel on sama alusvara ja samad omadused. Seetõttu tuleks direktiivist 2014/65/EL viide samale lepingule välja jätta. Pädevad asutused peaksid saama kokku leppida, et nende kauplemiskohtades kaubeldavate kaubatuletisinstrumentide alusvara on sama ja samad on ka nende omadused; sel juhul peaks positsioonipiirangu kehtestama keskne pädev asutus direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõike 6 esimese lõigu tähenduses.

(18) See, kuidas liidu kauplemiskohtades positsioone hallatakse, on väga erinev. Seetõttu tuleks vajaduse korral tugevdada positsioonihalduse kontrollimist.

(19) Et tagada eurodes nomineeritud kaubaturgude edasine areng liidus, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte järgneva kohta: kord, mille alusel isikud saavad taotleda likviidsuse tagamise nõude täitmiseks tehtud tehingutest tulenevate positsioonide jaoks erandit; kord, mille alusel peamiselt finantssektori välise äriga tegelevasse kontserni kuuluvad finantsettevõtjad saavad taotleda riskimaanduserandit oma positsioonidele, mis vähendavad objektiivselt mõõdetaval moel nimetatud peamiselt finantssektori välise äriga tegeleva kontserni finantssektoriväliste üksuste äritegevusega otseselt seotud riske; positsioonihalduse kontrollimehhanismide sisu täpsustamine ning kriteeriumide väljatöötamine, mille alusel

määratakse kindlaks, millal tegevust tuleb pidada põhitegevusala kõrvaltegevuseks kontserni tasandil. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ([5]) sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

(20) ELi heitkogustega kauplemise süsteem on liidu olulisim poliitika, mille alusel saavutada majanduse CO_2-heite vähendamine kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppega. Lubatud heitkoguste väärtpaberite ja nende tuletisinstrumentidega kauplemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL ja määrust (EL) nr 600/2014 ([6]) ning see on liidu CO_2-turu tähtis osa. Direktiivis 2014/65/EL sätestatud kõrvaltegevuse erandi kohaselt saavad mõned turuosalised osaleda lubatud heitkoguste väärtpaberitega kauplemise turgudel investeerimisühingu tegevusluba omamata, kui on täidetud teatavad tingimused. Arvestades, kui oluline on finantsturgude korrakohasus, hea reguleeritus ja järelevalve, kui tähtis on heitkogustega kauplemise süsteem liidu kestlikkuseesmärkide saavutamiseks ning milline on hästi toimiva lubatud heitkoguste väärtpaberite järelturu roll heitkogustega kauplemise süsteemi toimimisel, tuleb kõrvaltegevuse erand kindlasti sobivalt piiritleda, et see aitaks kaasa nende eesmärkide saavutamisele. See on eriti oluline siis, kui lubatud heitkoguste väärtpaberitega kaubeldakse kolmanda riigi kauplemiskohtades. Et oleksid kaitstud liidu finantsstabiilsus, turu usaldusväärsus ja investorid, kõigil oleksid võrdsed tingimused ning et oleks tagatud heitkogustega kauplemise süsteemi jätkuvalt läbipaistev ja usaldusväärne toimimine, mis tagab kulutõhusa heitkoguste vähendamise, peaks komisjon jälgima lubatud heitkoguste väärtpaberite ja nende tuletisinstrumentidega kauplemist nii liidus kui ka kolmandates riikides, hindama kõrvaltegevuse erandi mõju heitkogustega kauplemise süsteemile ning esitama vajaduse korral selle erandi kohaldamisala ja kohaldamise muutmise ettepanekud.

(21) Et tagada täiendav õigusselgus, mitte tekitada liikmesriikidele tarbetut halduskoormust ja tagada ühtne õigusraamistik investeerimisühingutele, mis kuuluvad alates 26. juunist 2021 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/2034 ([7]) kohaldamisalasse, on asjakohane lükata edasi Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/878 ([8]) ülevõtmise kuupäev seoses investeerimisühingute suhtes kohaldatavate meetmetega. Et tagada direktiivi (EL) 2019/2034 artiklis 67 sätestatud, investeerimisühingute suhtes kohaldatava õigusraamistiku järjepidev kohaldamine, tuleks direktiivi (EL) 2019/878 investeerimisühingute suhtes ülevõtmise tähtaega pikendada 26. juunini 2021.

(22) Et tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2013/36/EL ([9]) ja (EL) 2019/878 muudatustega taotletavate eesmärkide saavutamine ja eelkõige vältida häirivat mõju liikmesriikidele, on asjakohane sätestada, et kõnealuseid muudatusi hakatakse kohaldama alates 28. detsembrist 2020. Muudatuste tagasiulatuva kohaldamise sätestamisel austatakse ühtlasi asjaomaste isikute õiguspäraseid ootusi, kuna muudatused ei riiva ettevõtjate ega üksikisikute õigusi ja kohustusi.

([5]) ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/2034, mis käsitleb investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2002/87/EÜ, 2009/65/EÜ, 2011/61/EL, 2013/36/EL, 2014/59/EL ja 2014/65/EL (ELT L 314, 5.12.2019, lk 64).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/878, millega muudetakse direktiivi 2013/36/EL seoses vabastatud üksuste, finantsvaldusettevõtjate, segafinantsvaldusettevõtjate, tasustamise, järelevalvemeetmete ja -volituste ning kapitali säilitamise meetmetega (ELT L 150, 7.6.2019, lk 253).

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

(23) Seepärast tuleks direktiive 2013/36/EL, 2014/65/EL ja (EL) 2019/878 vastavalt muuta.

(24) Käesoleva muutmisdirektiivi eesmärk on täiendada liidu olemasolevat õigust, mistõttu on selle eesmärki kõige parem saavutada liidu tasandil, mitte riiklike eraldi algatustega. Finantsturud on oma olemuselt piiriülesed ja muutuvad selliseks üha enam. Sellise lõimituse tõttu oleks liikmesriikide eraldi sekkumine palju vähem tõhus ning killustaks turge, mis omakorda viiks õigusliku arbitraažini ja konkurentsi moonutamiseni.

(25) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt täpsustada liidu kehtivaid õigusakte, mis tagavad kogu liidu investeerimisühingutele ühtsete ja sobivate nõuete kohaldamise, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid selle ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(26) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta ([10]) kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja liikmesriigi ülevõtvate õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide esitamine on põhjendatud.

(27) Pidades silmas vajadust kehtestada COVID-19 kriisist majanduse taastumise toetamiseks võimalikult kiiresti sihipärased meetmed, peaks käesolev määrus kiireloomulisuse tõttu jõustuma päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2014/65/EL muutmine

Direktiivi 2014/65/EL muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 punkt j asendatakse järgmisega:

„j) isikute suhtes:

i) kes kauplevad oma arvel, sealhulgas turutegijad, kaubatuletisinstrumentide, lubatud heitkoguste väärtpaberite või nende tuletisinstrumentidega, välja arvatud isikud, kes kauplevad klientide korraldusi täites oma arvel, või

ii) kes osutavad oma põhitegevusala klientidele või põhitegevusalaga seotud tarnijatele investeerimisteenuseid kaubatuletisinstrumentidega või lubatud heitkoguste väärtpaberite või nende tuletisinstrumentidega, kuid ei kauple oma arvel,

tingimusel et:

— igal nimetatud juhul eraldi ja ka koondatult on kontserni tasandil tegemist isiku põhitegevusala kõrvaltegevusega;

— isik ei kuulu kontserni, mille põhitegevus on investeerimisteenuste osutamine käesoleva direktiivi tähenduses, direktiivi 2013/36/EL I lisas loetletud tegevus või kaubatuletisinstrumentide turutegijana tegutsemine;

— isik ei kasuta algoritmipõhist välkkauplemistehnikat ning

— isik annab pädevale asutusele taotluse korral aru sellest, mille alusel ta on hinnanud punktides i ja ii osutatud tegevuse põhitegevuse kõrvaltegevuseks.“;

([10]) ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Komisjon võtab hiljemalt 31. juuliks 2021 kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat direktiivi, täpsustades käesoleva artikli lõike 1 punkti j kohaldamisel, milliste kriteeriumide alusel käsitatakse tegevust kontserni tasandil põhitegevusala kõrvaltegevusena.

Kõnealuste kriteeriumide puhul võetakse arvesse järgmisi punkte:

a) kas sularahaarvelduse eesmärgil liidus kaubeldavate kaubatuletisinstrumentide või lubatud heitkoguste väärtpaberite või nende tuletisinstrumentide, välja arvatud kauplemiskohas kaubeldavad kaubatuletisinstrumendid või lubatud heitkoguste väärtpaberid või nende tuletisinstrumendid, tinglik neto riskipositsiooni jääk jääb alla 3 miljardi euro piirmäära aastas, või

b) kas selle kontserni kasutatav kapital, kuhu isik kuulub, on valdavalt eraldatud kontserni põhitegevusalale, või

c) kas lõike 1 punktis j osutatud tegevuste maht ületab kontserni tasandi muude kauplemistegevuste kogumahtu.

Käesolevas lõikes osutatud tegevust käsitletakse kontserni tasandil.

Käesoleva lõike teises lõigus osutatud punktid ei hõlma:

a) määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 3 osutatud konsolideerimisgrupi sisetehinguid, mille eesmärk on kogu kontserni hõlmava likviidsuse või riski juhtimine;

b) kaubatuletisinstrumentide või lubatud heitkoguste väärtpaberite või nende tuletisinstrumentidega tehtud tehinguid, mis vähendavad objektiivselt mõõdetaval viisil äritegevusega või äritegevuse rahastamisega otseselt seotud riske;

c) kaubatuletisinstrumentide või lubatud heitkoguste väärtpaberite või nende tuletisinstrumentidega sooritatud tehinguid, mille eesmärk on täita kauplemiskohas likviidsuse tagamise nõudeid, kui sellised nõuded on kehtestatud reguleerivate asutuste poolt vastavalt liidu õigusele või liikmesriikide õigus- ja haldusnormidele või kauplemiskohtade poolt.“

2) Artikli 4 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine punkt:

„8a) „finantsinstrumentide vahetamine“ – ühe finantsinstrumendi müümine ja teise ostmine või olemasoleva finantsinstrumendiga seotud muutmisõiguse kasutamine;“;

b) lisatakse järgmine punkt:

„44a) „varasema lunastamise klausel“ – klausel, mille eesmärk on kaitsta investorit, tagades, et võlakirja ennetähtaegse lunastamise korral peab emitent tasuma võlakirja omavale investorile summa, mis võrdub lunastustähtpäevani jäänud eeldatavate kupongimaksete nüüdispuhasväärtuse ja lunastatava võlakirja põhisumma summaga;“;

c) punkt 59 asendatakse järgmisega:

„59) „põllumajandustoorme tuletisinstrument“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 (*) artiklis 1 ning I lisa I–XX osas ja XXIV osa 1. jaos ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1379/2013 (**) I lisas loetletud toodetega seotud tuletisleping;

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 1).“;

d) lisatakse järgmine punkt:

„62a) „elektrooniliselt“ – püsival andmekandjal, mis ei ole paber;“;

e) lisatakse järgmine punkt:

„65) „peamiselt ärikontsern“ – kontsern, mille põhitegevus ei ole investeerimisteenuste osutamine käesoleva direktiivi mõistes või direktiivi 2013/36/EL I lisas loetletud tegevus või kaubatuletisinstrumentide turutegijana tegutsemine.“

3) Lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 16a*

Erandid tootejuhtimisnõuetest

Investeerimisühing vabastatakse artikli 16 lõike 3 teises kuni viiendas lõigus ja artikli 24 lõikes 2 sätestatud nõuete täitmisest, kui investeerimisühingu osutatav investeerimisteenus on seotud võlakirjadega, millel ei ole muid tuletisinstrumendi tunnuseid kui varasema lunastamise klausel, või kui finantsinstrumente turustatakse või levitatakse üksnes võrdsetele vastaspooltele.“

4) Artiklit 24 muudetakse järgmiselt:

a) lõikesse 4 lisatakse järgmised lõigud:

„Kui finantsinstrumendi ostmise või müümise kokkulepe sõlmitakse kaugsidevahendi abil, mis ei võimalda eelnevalt anda teavet kulude ja tasude kohta, võib investeerimisühing esitada kulude ja tasude teabe elektrooniliselt või jaekliendi nõudmisel paberil viivitamata pärast tehingu sõlmimist, kui on täidetud mõlemad järgmised tingimused:

i) klient on andnud nõusoleku saada teave põhjendamatu viivituseta pärast tehingu sõlmimist;

ii) investeerimisühing on andnud kliendile võimaluse lükata tehingu tegemine selle teabe saamiseni edasi.

Lisaks kolmandas lõigus sätestatud nõuetele peab investeerimisühing andma kliendile võimaluse saada enne tehingu sõlmimist telefoni teel teavet kulude ja tasude kohta.“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„5a. Investeerimisühingud esitavad klientidele või potentsiaasetele klientidele kogu käesolevas direktiivis esitamiseks nõutava teabe elektrooniliselt, välja arvatud siis, kui klient või potentsiaalne klient on jaeklient või potentsiaalne jaeklient, kes on palunud seda teavet paberil; sel juhul esitavad nad teabe paberil tasuta.

Investeerimisühingud teavitavad jaekliente või potentsiaalseid jaekliente, et neil on võimalus saada seda teavet paberil.

Investeerimisühingud peavad olemasolevaid jaekliente, kes saavad käesolevas direktiivis nõutavat teavet paberil, vähemalt kaheksa nädalat enne direktiivikohase teabe elektroonilisel kujul saatmist teavitama, et edaspidi saavad nad sellist teavet elektrooniliselt. Investeerimisühingud teavitavad olemasolevaid jaekliente, et neil on võimalik valida, kas saada teavet edasi paberil või nõustuda elektroonilise teabe saamisega. Samuti teavitavad investeerimisühingud olemasolevaid jaekliente sellest, et kui nad eelnimetatud kaheksa nädala jooksul ei avalda soovi saada teavet edasi paberil, hakatakse seda automaatselt saatma elektrooniliselt. Olemasolevaid jaekliente, kes juba saavad käesolevas direktiivis nõutavat teavet elektrooniliselt, ei ole vaja teavitada.“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„9a. Liikmesriigid tagavad, et analüüse, mida kolmandad isikud koostavad investeerimisühingute jaoks, kes osutavad klientidele väärtpaberiportfelli valitsemise või muid investeerimis- või kõrvalteenuseid, käsitletakse lõike 1 kohaste kohustuste täitmisena, kui

a) investeerimisühing ja analüüsi koostaja on enne korralduste täitmise teenuse osutamist või analüüside koostamist sõlminud lepingu, milles on kindlaks määratud, milline osa korralduste täitmise teenuse ja analüüside eest makstud kombineeritud tasudest või ühismaksetest on seostatav analüüsiga;

b) investeerimisühing teavitab oma kliente analüüse koostavatele kolmandatele isikutele korralduste täitmise teenuse ja analüüside eest tehtud ühismaksetest ning

c) analüüsid, mille eest makstakse kombineeritud tasu või tehakse ühismakse, puudutavad emitente, kelle turukapitalisatsioon analüüsi koostamisele eelnenud 36 kuu jooksul ei ületa 1 miljardit eurot, lähtudes aastalõpunoteeringutest majandusaastatel, mil nad on või olid noteeritud või omavahenditest majandusaastatel, mil nad ei ole või mil neid ei olnud noteeritud.

Käesoleva artikli kohaldamisel mõistetakse analüüsi all uurimismaterjali või -teenuseid, mis on seotud ühe või mitme finantsinstrumendi või muu varaga või finantsinstrumentide emitentide või potentsiaalsete emitentidega, või uurimismaterjale või -teenuseid, mis on tihedalt seotud konkreetse tööstusharu või turuga, nii et see annab teavet selle tööstusharu või turu finantsinstrumentide, varade või emitentide kohta.

Analüüs hõlmab ka sellist materjali või teenuseid, milles otseselt või kaudselt soovitatakse investeerimisstrateegiat ning milles esitatakse põhjendatud arvamus finantsinstrumendi või vara praeguse või tulevase väärtuse või hinna kohta, või mis sisaldab analüüsi ja algupäraseid seisukohti ning uue või olemasoleva teabe põhjal tehtud järeldusi, mida võidakse kasutada investeerimisstrateegia kujundamisel ning mis võib olla asjakohane ja anda lisaväärtust otsustele, mille investeerimisühing teeb analüüsi eest maksvate klientide nimel.“

5) Artikli 25 lõikesse 2 lisatakse järgmine lõik:

„Kui investeerimisühing osutab investeerimisnõustamise või väärtpaberiportfelli valitsemise teenuseid, mis sisaldavad finantsinstrumentide vahetamist, hangib investeerimisühing vajalikku teavet kliendi investeeringu kohta ja analüüsib finantsinstrumendi vahetamise kulu ja tulu. Kui investeerimisühing annab investeerimisnõu, siis annab ta kliendile teada, kas finantsinstrumendi vahetamisest saadav tulu on suurem kui kulu.“

6) Artikli 27 lõikesse 3 lisatakse järgmine lõik:

„Käesolevas lõikes sätestatud avalikkusele suunatud perioodilise aruandluse kohustust ei kohaldata kuni 28. veebruarini 2023. Komisjon vaatab põhjalikult läbi käesolevas lõikes sätestatud aruandluskohustuse asjakohasuse ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande hiljemalt 28. veebruariks 2022.“

7) Artikli 27 lõikesse 6 lisatakse järgmine lõik:

„Komisjon vaatab põhjalikult läbi käesolevas lõikes sätestatud aruandluskohustuste asjakohasuse ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande hiljemalt 28. veebruariks 2022.“

8) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 29a

Kutselistele klientidele osutatavad teenused

1. Artikli 24 lõike 4 punktis c sätestatud nõudeid kohaldatakse kutseliste klientide puhul vaid investeerimisnõustamise ja portfelli valitsemise suhtes.

2. Artikli 25 lõike 2 kolmandas lõigus ja sama artikli lõikes 6 sätestatud nõudeid kutseliste klientide puhul ei kohaldata, kui nad ei ole andnud investeerimisühingule elektrooniliselt või paberil teada, et tahavad nimetatud sätetega kehtestatud õigusi kasutada.

3. Liikmesriigid tagavad, et investeerimisühingud dokumenteeriks lõikes 2 osutatud klientide teavitamise.“

9) Artikli 30 lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et investeerimisühingud, kellel on luba klientide nimel korraldusi täita, ja/või kaubelda oma arvel ja/või võtta vastu ja edastada korraldusi, saaksid algatada või teha tehinguid võrdsete vastaspooltega, ilma et oleksid kohustatud täitma artiklist 24 (välja arvatud selle lõige 5a), artiklitest 25 ja 27 ning artikli 28 lõikest 1 tulenevaid kohustusi seoses kõnealuste tehingutega või seoses kõrvalteenusega, mis on nimetatud tehingutega otseselt seotud.“

10) Artiklit 57 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused kehtestavad kooskõlas Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve poolt lõike 3 kohaselt vastu võetud regulatiivsetes tehnilistes standardites kindlaks määratud arvutusmeetodiga piirangud kauplemiskohtades kaubeldavate põllumajandustoorme tuletisinstrumentide ja kriitilise tähtsusega või oluliste kaubatuletisinstrumentide ning majanduslikult samaväärsete börsiväliste lepingute netopositsiooni suurusele ja kohaldavad neid. Kaubatuletisinstrumendid on kriitilise tähtsusega või olulised, kui lõpp-positsioonide omanike kõigi netopositsioonide summa vastab nende avatud kogupositsiooni suurusele ja on keskmiselt vähemalt 300 000 partiid aastas. Piirangud kehtestatakse isiku kõigi positsioonide ja tema nimel hoitavate kontserni positsioonide põhjal eesmärgiga

a) hoida ära turu kuritarvitamist;

b) toetada nõuetekohaseid hinnakujundus- ja arveldustingimusi (muu hulgas hoida ära turgu moonutavate positsioonide kujunemine) ning tagada eelkõige tuletisinstrumendi hinna ja tuletisinstrumendi aluseks oleva kauba hetkehinna lähenemise tarnekuul, ilma et see piiraks hinna leidmist tuletisinstrumendi aluseks oleva kauba turul.

Lõikes 1 osutatud positsioonipiiranguid ei kohaldata

a) finantssektorivälise üksuse enda või tema nimel hoitavate positsioonide suhtes, mis vähendavad objektiivselt mõõdetaval moel kõnealuse üksuse äritegevusega otseselt seotud riske;

b) peamiselt ärikontserni kuuluva sellise finantssektori üksuse enda või tema nimel hoitavate positsioonide suhtes, mis tegutseb peamiselt ärikontserni kuuluva finantssektorivälise üksuse nimel, kui need positsioonid vähendavad objektiivselt mõõdetaval moel kõnealuse finantssektorivälise üksuse äritegevusega otseselt seotud riske;

c) finantssektori ja finantssektoriväliste vastaspoolte positsioonide suhtes, mis tulenevad objektiivselt mõõdetavalt tehingutest, mida tehti kauplemiskohas likviidsuse tagamise nõude täitmiseks, nagu on nõutud artikli 2 lõike 4 neljanda lõigu punktis c;

d) mis tahes muudele artikli 4 lõike 1 punkti 44 alapunktis c määratletud väärtpaberitele, mis on seotud kauba või alusvaraga, millele on osutatud I lisa C jao punktis 10.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koostab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles määratakse kindlaks kord, mille kohaselt finantsettevõtjad, kes kuuluvad peamiselt ärikontserni, võivad taotleda riskimaanduserandit oma positsioonidele, mis vähendavad objektiivselt mõõdetaval moel kõnealuse kontserni finantssektoriväliste üksuste äritegevusega otseselt seotud riske.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koostab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles määratakse kindlaks kord, kuidas isikud võivad taotleda erandit positsioonidele, mis tulenevad tehingutest, mida tehti kauplemiskohas likviidsuse tagamise nõude täitmiseks.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kolmandas ja neljandas lõigus osutatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 28. novembriks 2021.

Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva direktiivi täiendamiseks vastu käesoleva lõike kolmandas ja neljandas lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.“;

b) lõiked 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koostab lõikes 1 nimetatud kriitilise tähtsusega või oluliste kaubatuletisinstrumentide loetelu ning töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles määrab kindlaks arvutusmeetodi, mida pädevad asutused peavad kohaldama natuuras ja rahas arveldatavate kaubatuletisinstrumentide kuu hetkepositsiooni piirangute kindlaksmääramiseks ja teiste kuude positsioonipiirangute kindlaksmääramiseks, võttes aluseks asjaomase tuletisinstrumendi omadused.

Lõikes 1 osutatud kriitilise tähtsusega või oluliste kaubatuletisinstrumentide loendi koostamisel peab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve arvestama järgmiste teguritega:

a) turuosaliste arv;

b) asjaomase tuletisinstrumendi aluseks olev kaup.

Esimeses lõigus nimetatud arvutusmeetodi kindlaksmääramisel peab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve arvestama järgmiste teguritega:

a) aluseks oleva kauba üleantav varu;

b) kõnealuse tuletisinstrumendiga seotud avatud kogupositsioon ja avatud kogupositsioon, mis on seotud muude sama aluskaubaga finantsinstrumentidega;

c) turuosaliste arv ja suurus;

d) aluskauba turu omadused (sh tootmis-, tarbimis- ja turule transportimise mudelid);

e) uute kaubatuletisinstrumentide väljatöötamine;

f) investeerimisühingute või kauplemiskohta pidavate turukorraldajate ja muude jurisdiktsioonide positsioonipiirangutega seotud kogemused.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab esimeses lõigus osutatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 28. novembriks 2021.

Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva direktiivi täiendamiseks vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

4. Pädev asutus kehtestab positsioonipiirangud sellistele kriitilise tähtsusega või olulistele kaubatuletisinstrumentidele ja põllumajandustoorme tuletisinstrumentidele, millega kauplemiskohtades kaubeldakse, kasutades arvutusmeetodit, mis on sätestatud regulatiivsetes tehnilistes standardites, mille komisjon on lõike 3 alusel vastu võtnud. Need positsioonipiirangud hõlmavad majanduslikult samaväärseid börsiväliseid lepinguid.

Pädev asutus vaatab esimeses lõigus osutatud positsioonipiirangud läbi, kui turul on toimunud oluline muutus, näiteks on oluliselt muutunud üleantav varu või avatud kogupositsioon, tuginedes enda poolt kindlaks määratud üleantavale varule ja avatud kogupositsioonile, ja kehtestab uued positsioonipiirangud vastavalt arvutusmeetodile, mis on sätestatud regulatiivsetes tehnilistes standardites, mille komisjon on lõike 3 alusel vastu võtnud.“;

c) lõiked 6, 7 ja 8 asendatakse järgmisega:

„6. Kui põllumajandustoorme tuletisinstrumentidega, millel on sama alusvara ja samad omadused, kaubeldakse olulises mahus kauplemiskohtades rohkem kui ühes jurisdiktsioonis, või kui kriitilise tähtsusega või oluliste kaubatuletisinstrumentidega, millel on sama alusvara ja samad omadused, kaubeldakse kauplemiskohtades rohkem kui ühes jurisdiktsioonis, määrab suurima kauplemismahuga kauplemiskoha pädev asutus (keskne pädev asutus) ühtse positsioonipiirangu, mida kohaldatakse kõikide kõnealuste tuletisinstrumentidega tehtavate tehingute suhtes. Keskne pädev asutus konsulteerib teiste selliste põllumajandustoorme tuletisinstrumentidega olulises mahus kauplevate või kriitilise tähtsusega või oluliste kaubatuletisinstrumentidega kauplevate kauplemiskohtade pädevate asutustega kohaldatava ühtse positsioonipiirangu ja selle piirangu läbivaatamise küsimuses.

Pädevad asutused, kes keskse pädeva asutuse määratud ühtse positsioonipiiranguga ei nõustu, esitavad kirjalikult täielikud ja üksikasjalikud põhjendused selle kohta, miks nad arvavad, et lõikes 1 sätestatud nõuded ei ole täidetud. Pädevate asutuste vahelised vaidlused lahendab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve vastavalt talle määruse (EL) nr 1095/2010 artiklis 19 antud volitustega.

Põllumajandustoorme tuletisinstrumentidega, millel on sama alusvara ja samad omadused, kaubeldakse olulises mahus kauplemiskohtades rohkem kui ühes jurisdiktsioonis, või kriitilise tähtsusega või oluliste kaubatuletisinstrumentidega, millel on sama alusvara ja samad omadused, kauplevate kauplemiskohtade pädevad asutused ja nendes tuletisinstrumentides positsioone hoidvate isikute pädevad asutused sõlmivad koostöökokkulepped, mis muu hulgas käsitlevad üksteisega asjakohase teabe vahetamist, et oleks võimalik ühtset positsioonipiirangut kontrollida ja selle täitmist tagada.

7. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve kontrollib vähemalt korra aastas, kuidas pädevad asutused on rakendanud positsioonipiiranguid, mis on kehtestatud, kasutades arvutusmeetodit, mille Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve on kehtestanud lõike 3 kohaselt. Seejuures peab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve tagama, et ühtset positsioonipiirangut kohaldatakse vastavalt lõikele 6 tulemuslikult põllumajandustoorme tuletisinstrumentide ja kriitilise tähtsusega või oluliste tuletislepingute suhtes, millel on sama alusvara ja samad omadused, olenemata sellest, kus nendega kaubeldakse.

8. Liikmesriigid tagavad, et investeerimisühing või kauplemiskohta pidav turukorraldaja, kes kaupleb kaubatuletisinstrumentidega, rakendab positsioonide haldamise kontrollimehhanisme, mis hõlmavad kauplemiskoha volitusi

a) jälgida isikute avatud kogupositsiooni;

b) saada isikutelt teavet, kaasa arvatud kõiki asjakohaseid dokumente, positsiooni või riskipositsiooni suuruse ja eesmärgi kohta, tegelike tulusaajate või alusvara omanike kohta, kooskõlastamiskokkulepete kohta ning alusvara turul olevate varade või kohustuste kohta, sealhulgas asjakohasel juhul positsioonide kohta, mida hoitakse liikmete ja turuosaliste vahendusel kaubatuletisinstrumentides, millel on sama alusvara ja samad omadused, teistes kauplemiskohtades ja majanduslikult samaväärsetes börsivälistes lepingutes;

c) nõuda isikult positsiooni ajutist või alalist lõpetamist või vähendamist ja võtta ühepoolselt meetmeid, millega tagada positsiooni lõpetamine või vähendamine, kui isik nõuet ei täida, ning

d) nõuda isikult turu likviidsuse ajutist taastamist kokkulepitud hinnaga ja mahus selge kavatsusega leevendada suure või valitseva seisundi mõju.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, et määrata kindlaks positsioonide haldamise kontrollimehhanismide sisu, võttes arvesse asjaomase kauplemiskoha iseloomu.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab need kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 28. novembriks 2021.

Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva direktiivi täiendamiseks vastu käesoleva lõike teises lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.“;

d) lõike 12 punkt d asendatakse järgmisega:

„d) käesoleva artikli lõike 6 kohase olulise mahu määratlus;“.

11) Artiklit 58 muudetakse järgmiselt:

a) lõikesse 1 lisatakse järgmine lõik:

„Positsioonidest teatamist ei kohaldata artikli 4 lõike 1 punkti 44 alapunktis c määratletud mis tahes muudele väärtpaberitele, mis on seotud kauba või alusvaraga, millele on osutatud I lisa C jao punktis 10.“;

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid tagavad, et investeerimisühingud, kes kauplevad kaubatuletisinstrumentidega või lubatud heitkoguste väärtpaberite või nende tuletisinstrumentidega väljaspool kauplemiskohta, esitavad vähemalt korra päevas artikli 57 lõikes 6 osutatud kesksele pädevale asutusele, või kui keskset pädevat asutust ei ole, siis kaubatuletisinstrumentide või lubatud heitkoguste väärtpaberite või nende tuletisinstrumentidega kaupleva kauplemiskoha pädevale asutusele täieliku ülevaate positsioonide kohta, mis nad on võtnud kauplemiskohas kaubeldavates majanduslikult samaväärsetes börsivälistes lepingutes ja vajaduse korral kaubatuletisinstrumentides või lubatud heitkoguste väärtpaberites või nende tuletisinstrumentides, samuti oma klientide ja nende klientide (kuni lõppkliendini välja) positsioonide kohta vastavalt määruse (EL) nr 600/2014 artiklile 26 ja kui see on kohaldatav, määruse (EL) nr 1227/2011 artiklile 8.“

12) Artikli 73 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid nõuavad, et määruse (EL) nr 600/2014 kohaselt tegevusloa saanud investeerimisühingud, turukorraldajad, tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajad ja tunnustatud aruandlussüsteemi pakkujad, kellele on antud nimetatud määruse artikli 2 lõike 3 kohane erand, ning krediidiasutused seoses investeerimisteenuste või - tegevuste või kõrvalteenustega või kolmandate riikide äriühingute filiaalid kehtestaksid asjakohase korra, mille kohaselt nende töötajad teatavad võimalikest või tegelikest rikkumistest ettevõttesiseselt sõltumatu ja iseseisva erikanali kaudu.“

13) Artikli 89 lõiked 2–5 asendatakse järgmisega:

„2. Artikli 2 lõikes 3, artikli 2 lõikes 4, artikli 4 lõike 1 punkti 2 teises lõigus, artikli 4 lõikes 2, artikli 13 lõikes 1, artikli 16 lõikes 12, artikli 23 lõikes 4, artikli 24 lõikes 13, artikli 25 lõikes 8, artikli 27 lõikes 9, artikli 28 lõikes 3, artikli 30 lõikes 5, artikli 31 lõikes 4, artikli 32 lõikes 4, artikli 33 lõikes 8, artikli 52 lõikes 4, artikli 54 lõikes 4, artikli 58 lõikes 6, artikli 64 lõikes 7, artikli 65 lõikes 7 ja artikli 79 lõikes 8 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 2. juulist 2014.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 2 lõikes 3, artikli 2 lõikes 4, artikli 4 lõike 1 punkti 2 teises lõigus, artikli 4 lõikes 2, artikli 13 lõikes 1, artikli 16 lõikes 12, artikli 23 lõikes 4, artikli 24 lõikes 13, artikli 25 lõikes 8, artikli 27 lõikes 9, artikli 28 lõikes 3, artikli 30 lõikes 5, artikli 31 lõikes 4, artikli 32 lõikes 4, artikli 33 lõikes 8, artikli 52 lõikes 4, artikli 54 lõikes 4, artikli 58 lõikes 6, artikli 64 lõikes 7, artikli 65 lõikes 7 ja artikli 79 lõikes 8 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 2 lõike 3, artikli 2 lõike 4, artikli 4 lõike 1 punkti 2 teise lõigu, artikli 4 lõike 2, artikli 13 lõike 1, artikli 16 lõike 12, artikli 23 lõike 4, artikli 24 lõike 13, artikli 25 lõike 8, artikli 27 lõike 9, artikli 28 lõike 3, artikli 30 lõike 5, artikli 31 lõike 4, artikli 32 lõike 4, artikli 33 lõike 8, artikli 52 lõike 4, artikli 54 lõike 4, artikli 58 lõike 6, artikli 64 lõike 7, artikli 65 lõike 7 või artikli 79 lõike 8 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.“

14) Artiklisse 90 lisatakse järgmine lõige 1a:

„1a. Komisjon analüüsib artikli 2 lõike 1 punktis j sätestatud erandi mõju lubatud heitkoguste väärtpaberitele ja nende tuletisinstrumentidele 31. detsembriks 2021 ja vajaduse korral esitab selle alusel seadusandliku ettepaneku selle erandi muutmiseks. Sellega seoses hindab komisjon liidu lubatud heitkoguste väärtpaberite ja nende tuletisinstrumentidega kauplemist liidus ja kolmandates riikides, artikli 2 lõike 1 punktis j sätestatud erandi mõju investorikaitsele, lubatud heitkoguste väärtpaberite ja nende tuletisinstrumentide turgude usaldusväärsusele ja läbipaistvusele ning seda, kas kolmandate riikide kauplemiskohtades toimuva kauplemisega seoses oleks vaja võtta meetmeid.“

Artikkel 2

Direktiivi (EL) 2019/878 muutmine

Artikli 2 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad hiljemalt 28. detsembriks 2020 meetmed, mis on vajalikud

a) käesoleva direktiivi sätete järgimiseks, kuivõrd need puudutavad krediidiasutusi;

b) käesoleva direktiivi artikli 1 lõigete 1 ja 9 järgimiseks direktiivi 2013/36/EL artikli 2 lõigete 5 ja 6 ning artikli 21b osas, kuivõrd need puudutavad krediidiasutusi ja investeerimisühinguid.

Nad teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid norme alates 29. detsembrist 2020. Sätteid, mida on vaja, et täita käesoleva direktiivi artikli 1 punktis 21 ja punkti 29 alapunktides a, b ja c sätestatud 2013/36/EL direktiivi artikli 84 ja artikli 98 lõigete 5 ja 5a muudatusi, kohaldatakse siiski alates 28. juunist 2021 ning sätteid, mida on vaja, et täita käesoleva direktiivi artikli 1 punktides 52 ja 53 sätestatud direktiivi 2013/36/EL artiklite 141b ja 141c ning artikli 142 lõike 1 muudatusi, alates 1. jaanuarist 2022.

Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi investeerimisühinguid käsitlevate sätete järgimiseks vajalikud meetmed vastu ja avaldavad need ning hakkavad neid kohaldama hiljemalt 26. juunil 2021, välja arvatud esimese lõigu punktis b osutatud meetmed.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.“

Artikkel 3

Direktiivi 2013/36/EL muutmine

Artikli 94 lõike 2 kolmas, neljas ja viies lõik asendatakse järgmisega:

„Selleks et teha kindlaks töötajad, kelle ametialane tegevus mõjutab oluliselt finantsinstitutsiooni riskiprofiili, nagu on osutatud artikli 92 lõikes 3, välja arvatud investeerimisühingute töötajate puhul, töötab Euroopa Pangandusjärelevalve välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles sätestatakse kriteeriumid, et täpsustada:

a) juhtimisvastutus ja kontrollifunktsioonid;

b) oluline äriüksus ja märkimisväärne mõju asjaomase äriüksuse riskiprofiilile ning

c) muud töötajate kategooriad, kellele ei ole artikli 92 lõikes 3 sõnaselgelt osutatud ja kelle ametialane tegevus mõjutab finantsinstitutsiooni riskiprofiili nimetatud lõikes osutatud töötajate kategooriate tegevusega võrreldaval määral.

Euroopa Pangandusjärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 28. detsembriks 2019.

Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva direktiivi täiendamiseks vastu käesolevas lõikes osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artiklitega 10–14. Seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mida kohaldatakse investeerimisühingute suhtes, kohaldatakse käesoleva direktiivi (mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/843 (*)) artikli 94 lõikes 2 sätestatud volitusi kuni 26. juunini 2021.

_____

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/843, millega muudetakse direktiivi (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist, ning millega muudetakse direktiive 2009/138/EÜ ja 2013/36/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 43).“

Artikkel 4

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt 28. novembriks 2021. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Nad kohaldavad kõnealuseid norme alates 28. veebruarist 2022.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste õigusnormide teksti.

3. Erandina lõikest 1 kohaldatakse direktiivide 2013/36/EL ja (EL) 2019/878 muudatusi alates 28. detsembrist 2020.

Artikkel 5

Läbivaatamine

Komisjon vaatab 31. juuliks 2021 enda korraldatud avaliku konsultatsiooni tulemuste põhjal muu hulgas läbi: a) väärtpaberiturgude struktuuri toimimise, mis kajastab uut, 2020. aasta järgset majandusolukorda, turustruktuuriga seotud andmete ja andmekvaliteedi küsimused ning läbipaistvusnõuded, sealhulgas kolmandate riikidega seotud küsimused, b) uuringuid käsitlevad normid, c) nõustajatele tehtavate maksete kõiki vorme ja nõustajate kutsekvalifikatsiooni taset käsitlevad normid, d) tootejuhtimise, e) kahjumiaruandluse ja f) klientide liigitamise. Kui see on asjakohane, esitab komisjon seadusandliku ettepaneku Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 6

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 7

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 16. veebruar 2021

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*
D. M. SASSOLI	A. P. ZACARIAS